

УДК 821.161.2.091-32

ЕМОЦІЙНИЙ КОНЦЕПТ «СУМ» У ЗБІРЦІ ОПОВІДАнь АНДРІЯ ЛЮБКИ «КІМНАТА ДЛЯ ПЕЧАЛІ»

Соломія Ковалів

Національний університет “Львівська політехніка”
кафедра української мови
вул. Карпінського, 24, 79000, Львів, Україна
тел.: 097 804 55 00
ел. пошта: solomiia-mariia.v.kovaliv@lpnu.ua
<http://orcid.org/0009-0009-6454-5580>

Представники різних царин гуманітарних наук: соціології, психології, філософії, мовознавства та інших – здавна цікавилися сферою емоцій. Адже вона безпосередньо пов’язана із певними життєвими процесами: вчинками, способом життя, почуттями та їх репрезентацією, розумінням навколишньої дійсності, сприйняттям радикальних життєвих обставин. Різні емоції знаходять відображення в емоційній картині світу кожної особистості, і в мовній картині також. У статті узагальнено теоретичні джерела та з’ясовано особливості функціонування поняття «концепт», який є центральним в апараті когнітивної лінгвістики. А також представлено термін «емоційний концепт», який, власне, репрезентує фрагменти емоційної картини світу. З огляду на це, значний інтерес викликає мова певних авторів, твори яких є взірцем особистого переосмислення, а також віддзеркалюють спосіб життя, внутрішні переживання та точність відображення дійсності мовною особистістю. У розвідці сформульовано та окреслено методи вираження емоційного концепту «сум» на прикладі оповідань закарпатського письменника-двотисячника Андрія Любки. Емоція суму завжди привертала увагу вчених з різних галузей науки. Адже стан смутку є базовим і разом із радістю становить пару полярних емоцій. Концепт суму є універсальним, оскільки є загальним та зрозумілим для будь-якого соціуму. Сум людина здатна проживати на перетині різних періодів, він виникає внаслідок втрати, розчарування або пережитого болю. Позаяк ця емоція є універсальною та значущою, дослідження масиву прозових текстів Андрія Любки дало змогу простежити реалізацію емоційного концепту «сум» на базі різних мовних рівнів: фразеологічного, стилістичного, фонетичного, морфологічного і невербального. Наведено безліч прикладів опису, використання та реалізації концепту «сум» у текстах і мовленні.

Ключові слова: когнітивна лінгвістика, лінгвістика емоцій, концепт, емоційний концепт, емоційна картина світу, Андрій Любка.

DOI:

Постановка проблеми. Розвідки про стан сучасної літературної спадщини її еволюції та розвитку є актуальними темами для дослідження українських філологів. Чимале зацікавлення у науковців викликають праці авторів-двотисячників, серед яких вагому роль відіграє постать закарпатського письменника Андрія Любки.

Про прозові та поетичні аспекти творчості А. Любки ще не достатньо з’ясовано й інтерес до його творів перебуває на початковому етапі дослідження вітчизняних науковців, тож ми проаналізуємо особливості функціонування емоційного концепту «сум» у його збірці оповідань «Кімната для печалі». Оскільки мова не лише виконує функцію обміну інформацією, а й репрезентує внутрішній світ індивідуума, ми вирішили детальніше дослідити емоційну концептосферу.

Саме емоційний концепт є ключовим терміном лінгвістики емоцій. Тому слід окреслити основні особливості репрезентації концепту «сум» та засоби його вираження на базі оповідань А. Любки.

Актуальність роботи полягає у збільшенні інтересу вчених до когнітивного напрямку, а саме: когнітивної лінгвістики, емотіології, когнітивної психології, психолінгвістики.

Аналіз останніх досліджень. Емоційна сфера людини – це важливий компонент концептосфери будь-якого народу. Способи вербалізації емоційної сфери є вектором досліджень багатьох науковців. Таке зацікавлення призвело до розвитку нового напрямку у мовознавстві – емотіології (лінгвістики емоцій), де емоційний концепт є центральним поняттям [8 : 246].

Серед розвідок зі сфери емотіології варто виокремити праці А. Вежбіцької, М. Гамзюка, М. Джонсона, М. Красовського, І. Кость, Дж. Лакоффа, А. Ортоні, Ю. Прадіда.

Досліджуючи вказану проблематику не знайдено праць в яких би проводили аналіз емоційного концепту «сум» у збірці оповідань А. Любки «Кімната для печалі».

Отже, **ціллю** дослідження є з'ясування особливостей вживання емоційного концепту «сум» у творах А. Любки крізь призму аналізу прийомів їхнього вираження на всіх рівнях мовної структури.

Виклад основного матеріалу. Мова виступає одним із найвизначніших засобів, завдяки якому різні народи та культури виражають власну самобутність. Адже мова – це не лише назва певних понять та предметів, це своєрідна особливість мислення, розуміння людського досвіду, нагромадженого роками, що функціонує на базі соціального втручання. Досліджуючи функції мови в процесі пізнання Грем Харман зауважив: «Мова виконує життєво важливу функцію серед інших когнітивних наук, оскільки вона передає думки. Мова також може впливати на спосіб пізнання» [9]. Тобто саме мова, про яку німецький філософ Мартін Гайдеггер висловився як про «оселю людського духу» є національно-духовним феноменом, що представляє сукупність історичного, культурного та національного буття народу. У цій парадигмі концепт, який є одиницею ментальних ресурсів свідомості, відтворює досвід та знання людини, усієї картини світу, відображеної в мозку людини [3 : 427] є одним із найважливіших понять мовознавства та когнітивної лінгвістики.

У цілому, основні властивості, напрям і об'єкт дослідження, а також провідні принципи когнітивної науки започаткували західні вчені. Дж. Міллер називав когнітивну науку «симпозіумом теорії інформації», яка виникла у 1950-их роках [11]. Згодом у 1960-х роках Дж. Міллер разом із Дж. Брунером створили Центр когнітивних досліджень у Гарвардському університеті, який вніс лепту у розвиток когнітивної лінгвістики.

Когнітивна лінгвістика як мовознавчий напрям була заснована у 70-х роках ХХ століття і займається вивченням функціонування мови як різновиду пізнавальної діяльності, а також когнітивних механізмів і структури людської психіки крізь призму лінгвістичних явищ. Оскільки когнітивна лінгвістика міцно пов'язана із когнітивізмом, який вивчає «мислячий розум», його функції та діяльність, то об'єктом її дослідження є спостереження за людьми, їхньою поведінкою, а також формування власного мислення, уявлення, знаків та символів, що стають фундаментом систематизації знань.

Одним із предметів вивчення когнітивної лінгвістики є концепт і саме адаптовані у певному соціумі та культурі емоції формують концепти. Як наслідок цього

– утворення емоційних концептів, які відіграють особливу роль у формуванні емоційної картини світу.

Емоційні концепти є предметом зацікавлення когнітивної лінгвістики, яка пропонує перспективи для того, щоб усвідомити взаємодію екстралінгвістичного середовища, емоцій, мови та свідомости. Емоційні концепти спричинені такими характеристиками певної спільноти індивідів як вдача, звичаї, особливості побуту, традиції, моделі поведінки, мислення, що історично утворюються впродовж розвитку та появи певного етнічного угруповання.

Як зауважує О. Кольцова, «одною з найбільш використовуваних нині в українському мовознавстві є дефініція емоційного концепту М. Красавського, згідно з якою це етнічно, культурно зумовлене, структурно-смісловне, здебільшого лексично і/або фразеологічно вербалізоване утворення, що базується на понятійній основі, включає в себе, крім самого поняття, образ, культурну цінність і функційно заміщає людині під час рефлексії та комунікації предмети (в широкому смислі слова) світу, що викликають упереджене ставлення до них людини [2 : 152].

О. Малярчук відзначає, що «емоційний концепт є різновидом культурного концепту і зберігає всі його ознаки, але відрізняється додатковими емотивними й ціннісними характеристиками. В його основі лежить оцінювання як онтологічна властивість людини, яка не може в своїй пізнавальній діяльності не оцінювати оточуючу її дійсність» [5 : 132].

Серед численних емоцій, які проживає людина, сум є одною з домінантних. Поміж емоціями щастя, радості, гніву та страху сум є базовим в емоційній парадигмі почуттів людини, адже він супроводжує її за різних обставин та на багатьох життєвих етапах.

Щоб сформувати засади концепту «сум» передусім варто звернутися до етимології цього слова. Академічний тлумачний словник дає таке трактування цієї лексики: «невеселий, важкий настрій, спричинений горем, невдачею і т.ін., смуток, журба, протилежне до радості» [1].

Для нашої розвідки актуальною є монографія Керола Елліса Ізарда «Емоції людини», у якій науковець розробив «теорію диференційних емоцій», відповідно до якої він виокремлює базові емоції, що пов'язані з підвищенням глибини людських переживань: цікавість – збудження, страх – жах [10 : 27]. Також дослідник до базових емоцій відносить: радість, цікавість, гнів, здивування, печаль, відразу, страх та презирство.

Як вважає учений «емоція смутку в певних умовах і за конкретних обставин виступає як єдино адекватна реакція» [10 : 189]. Смуток, сповільнюючи загальний темп життя людини, дає їй можливість «оглянутись назад», позаяк дозволяє повновому глянути на світ. Окрім того, як вважає К. Ізард, смуток виконує комунікативну функцію, адже сповіщає людині та навколишнім про дисгармонію, виконує також мотиваційну функцію. Смуток відіграє важливу роль у формуванні й розвитку механізмів емпатії. Він може взаємодіяти з іншими емоціями, когнітивними процесами та поведінкою, зокрема з гнівом, страхом, соромом. Тобто можемо стверджувати, що концепт «сум» (смуток) може співдіяти з іншими емоційними станами, формуючи систему номінативного поля.

Переживання смутку зазвичай описують як відчуття самотности, ізоляції. Хоч сум може вельми негативно впливати на людину, проте для нього характерний менший рівень напруги, аніж для інших негативних емоцій. Смуток виконує низ-

ку психологічних функцій. Переживання горя об'єднує людей, укріплює дружні та сімейні зв'язки, смуток сповільнює розумову та фізичну активність людини, тим самим даючи можливість обміркувати непросту ситуацію; попереджає людину та її довколишніх про неблагополуччя і, врешті, спонукає людину до відновлення та зміцнення зв'язків з іншими людьми.

Щоб охарактеризувати конкретну емоцію, використовують різні мовні засоби, за допомогою яких здійснюється концептуалізація емоцій з погляду когнітивної лінгвістики [6 : 127]. Емоційні концепти втілюються на стилістичному, фразеологічному, фонетичному, граматичному та невербальному мовних рівнях. Можемо навести багато прикладів опису, використання та реалізації в текстах і мовленні емоційних концептів.

Матеріалом нашого дослідження слугують тексти зі збірки оповідань А. Любки «Кімната для печалі». Здійснюючи цей аналіз, ми зробили певні узагальнення щодо того, що семантичне поле концепту «сум» репрезентоване складною когнітивною структурою.

Оскільки у мові емоційні концепти можуть бути реалізованими на різних рівнях, ми вирішили зобразити приклади для кожного з них та їх втілення у тексті.

Емоційні концепти можуть бути реалізовані на *стилістичному рівні* за допомогою таких засобів:

- епітетів:

1. *Пригнічений, спустошений, з погаслим настроєм Дмитро повернувся додому* [4 : 103].

2. *Якщо йому й боліло щось, то лише слизьке й огидне відчуття власної заївості* [10 : 120].

- метафор:

1. *Але спогади про Сімін часом таки поверталися – як фантомний біль, у дуже несподіваних місцях* [4 : 25].

2. *Вперше я згадав про неї гостро – бо спомин аж кольнув мене в серце* [4 : 25].

3. *Не існує на світі гострішого скальпеля, ніж той, що різонує усі його найщиріші прагнення зрадою, і не буде ніколи на Землі темряви глибишої, ніж та, що розрослась всередині нього після* [4 : 108].

4. *Просто всередині Овідія розросталася пустка і туга, чорна діра самотності, і саме любов – хай навіть неіснуюча, вигадана, фантомна – не давала йому звихнутися, здатися чи накласти на себе руки. У найгірші моменти, коли терпіти все це вже було несила, Овідій сів і писав, таким чином рятуючи себе* [4 : 121].

5. *Морозне повітря було свіжим і прозорим, вихолоджувало думки і розганяло темряву в душі* [4 : 164].

6. *Любив би – якби не смерть дружини, що так дошкульно вдарила його, зруйнувавши довго плекані мрії про щасливу спільну старість, подорожування і новий етап любові* [4 : 180].

- образних порівнянь:

1. *Ця корона тепер видавалася Стефанові терновим вінком. Він мав його надягти перед обідом під час урочистої меси, в соборі, але терна вже в ліжку дерли його чоло* [4 : 57].

2. *Його душа, до тієї пори відкрита і коханою людиною спалюжена, пізніше нагадувала камені, що ховаються відразу під цямриною криниці: темні, вогкі, про-*

холодні й порослі мохом. Із часом біль уцух, рани загоїлись, шкіра зашкарубла, тобто сталося все те, що годиться називати дорослішанням, але Дмитра так чіпко обсіли нудьга і сум, що він за довгих чотири роки так і не зміг виплутатись з їхніх тенет [4 : 109].

Фразеологічний рівень вербалізує так емоційний концепт *нр* у тексті.

1. *Георгій розумів її, оскільки й сам сьорбнув лиха від долі: виріс у родині алкоголіків, які не лише періодично забували про нього чи били, а й змушували жєбрати* [4 : 66].

Фонетичний рівень емоційних концептів репрезентований в свою чергу завдяки формуванню характерних пауз, інтонацій, звукових повторів, окличних і питальних речень, імітації звуків природи.

1. *Не похнюплюй носа, ну що з тобою?* [4 : 6]

2. *Жінкою, завдяки якій я тут опинився і яку не можу забути вже стільки років. І вартувало з віконця літака побачити порізану лінію пляжу біля Ріо, як одразу на мене звалилися спогади, а всередині щось таким маленьким їжачком закололо-заболіло, аж захотілося чимдуж бігти до каси і купувати зворотні квитки, повертатись в Європу* [4 : 8].

3. *Тепер у кімнаті знову нависла зловісна тиша, він хотів ковтнути слини, але не міг, бо боявся видати, що вже теж не спить* [4 : 56].

4. *Допомога йому, чоловікові, який залишився без нікого, понівечений і внутрішньо плюгавий, закинтий на край світу без цілі і мети, самотній і полишений сам на себе?* [4 : 92]

5. *Адже любов – це завжди двокрапка, сварка – це у всі часи крапка з комою чи знак оклику, туга – знак питання і лише самотність – безкінечні, довгі й страшні три крапки...* [4 : 103]

6. *Такі сподівання – і до болю швидке розчарування! Дмитро оглядав свою квартиру, як наркоман після дози, що вже не діє: все здавалося йому холодним, непривітним і порожнім, драйв і надія зникли* [4 : 104].

7. *Засинаючи, він чув журливе квіління чайок* [4 : 138].

Граматичному (морфологічному) рівню притаманні такі засоби демонстрації емоційної інформації:

- **повтори:**

1. *Немає нічого гіршого, ніж бути так близько до трону – і не володіти ним. Часто Стефан міркував, що волів би бути пастухом на віддаленій гірській луці, ніж сидіти одразу за королем. У другому ряді. Завжди позаду, весь час у тіні... Він був одним із, тільки одним із. А не одним-єдиним.* [4 : 52].

- **іменники, що безпосередньо називають емоцію:**

1. *У своїх безперервних розмірковуваннях хлопець почав скидатись собі на Овідія, який **плекає тугу** й живе спогадами: цей поет їх звів, і саме його образ став символом драми, що розгорталася у душі Дмитра* [4 : 120].

2. *А бували й дні, коли вони не хотіли один одного бачити і закривалися у панцирах своєї самотності та **леліяли власну тугу*** [4 : 155].

3. *Тепер чоловік щодня приходив у ту кімнату, бо виявилось, що вона щедрa на сни. Подумки він називав її **кімнатою для печалі**. Хоча логічніше було б назвати її кімнатою щастя чи місцем спогадів, але Аскольд назвав її саме так, бо коли прокидався після щасливого сну, йому ставало гірко й печально* [4 : 190].

До невербального рівня передачі емоцій належать такі засоби кінетичної сис-

теми як: міміка, жести та мова рухів тіла. Невербальні способи передачі інформації мають потужне психологічне значення, адже «словами можна замаскуватися, приховати будь-який емоційний стан, а невербальні особливості мовлення чи поведінки, будучи мимовільними за своїм походженням, в одну мить можуть викрити мовця, оскільки сприймаються слухачем підсвідомо і адресовані до тих же підкіркових структурах нашого мозку, і перевершують вербальний канал за швидкістю дешифрування [7 : 151]. Як ці невербальні засоби як виявляються у тексті? І як передають емоцію суму?

1. *І ось я тут, на пляжі Іпанема, у салативих шортах і червоній футболці, сонцезахисних окулярах, які не лише рятують від яскравого світла, а й приховують мої сумні, майже заплакані очі* [4 : 5].

2. *Якщо б хтось завдав собі клопоту визначити мій вік по очах у Бразилії, то без сумніву записав би мене в незабарні мерці – таку **всесвітню тугу випромінював мій погляд*** [4 : 10].

3. *Обличчя **Френсіса потемніло**, й він одним духом перехилив у себе чарку коньяку, голосно потому прищокнувши* [4 : 33].

4. *Тому такими **згірклими були сльози дитини**, коли батько сварив його за щось, а малий у відповідь істерично кричав...* [4 : 65].

5. *Зненацька вирваний з приємних спогадів, він знову опинився тут, де кожен може знуцатися і ніхто не жаліє! **На очі йому навернулися сльози**, але він лише витер їх рукавом і зіціпав зуби, ображений на весь світ* [4 : 68].

6. *Опанувавши себе й **підтерши хустинкою кутики очей**, вона зайшла і сіла за свій стіл, втупившись у журнал* [4 : 74].

7. *А той **принишк і спохмурнів**, наче це всередині нього, а не надворі, заходить на холодний дощ* [4 : 91].

8. *Собака самотній: на відміну від людини, він відчуває всі землетруси, чорну магію і дух могили. Й мовчить про це, лише **тужно дивиться на господаря**, знаючи, що все це, все це – загалом без сенсу* [4 : 158].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Творчість закарпатського письменника А. Любки репрезентує широку сферу для вивчення емоційних концептів. Концепт, який ми розглядали у даній статті – «сум». Смуток є одним із базових почуттів, які проживає людина. На прикладі оповідань письменника ми провели аналіз зазначеного емоційного концепту на різних мовних рівнях, зрозуміли важливість дослідження цієї емоції задля цілісної репрезентації емоційної картини світу зрілої людини. Результат проведеного дослідження дають змогу зауважити, що враховуючи психологічні та когнітивні процеси української лінгвокультури є потреба у тому, щоб і надалі вивчати емоційні концепти.

Список використаної літератури

1. Академічний тлумачний словник української мови [Електронний ресурс]. URL : <http://sum.in.ua>
2. Кольцова О. Функціонування поняття «емоційний концепт» у сучасній лінгвістичній парадигмі. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Вип. 19(1). С. 150–155.
3. Кочерган М. Загальне мовознавство : підруч. для студ. філол. спец. ВНЗ. Київ: Видавничий центр «Академія», 2006. 463 с.
4. Любка А. Кімната для печалі. Чернівці : Meridian Czernowitz, 2016. 192 с.

5. Малярчук О. Емоційний концепт ЩАСТЯ: етимологічні та структурні характеристики. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2014. Вип. 2. С. 132–138.
6. Ніколенко О. Емоційний концепт HAPPINESS в англійських прізвиських номінаціях. *Львівський філологічний часопис*. 2020. № 8. С. 126–131.
7. Приходько Г. Невербальні засоби вираження емоцій. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство*. 2015. № 4. С. 150–153.
8. Шумейко О. Концепт SADNESS/СУМ у сучасній американській мовній картині світ. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/3469/1/sbornik%20slav2.246-250%2B.pdf>.
9. Harman G. Cognitive science. *The making of cognitive Science: Essays in honour of George Miller. Ed. by W. Hirst*. New York : Cambridge University Press, 1988. 296 p.
10. Izard C. The psychology of emotions. New York : Plenum Press, 1991. 451 p.
11. Miller G. Images and models, similes and metaphors. *Ortonyed A. Metaphor and thought*. New York : Cambridge University Press, 1979. Pp. 109-128.

References

1. Akademichnyi tlumachnyi slovnyk ukrayins'koyi movy [Elektronnyi resurs]. URL : <http://sum.in.ua/>
2. Kol'cova O. Funkciyvanna ponjattja “emocijnij koncept” u suchasnij lingvistichnij paradigmi. *Zakarpats'ki filologichni studii*. 2021. Vyp. 19(1). S. 150-155.
3. Kochergan M. Zagal'ne movoznavstvo : Pidruch. dlya stud. filol. spec. VNZ. – 2.vid., vipr. i dop. – Kiiv: Vidavnicij centr “Akademija”, 2006. – 463 s.
4. Ljubka A. Kimnata dlja pechali. Chernivci : Meridian Czernowitz, 2016. 192 s.
5. Maljarchuk O. Emociynni koncept ShhASTya: etymolohichni ta strukturni harakteristyky. *Visnik Zhytomyrs'kogo derzhavnogo universitetu imeni Ivana Franka*. 2014. Vyp. 2. S. 132–138.
6. Nikolenko O. Emociynni koncept HAPPINESS v anglijs'kyh prizvis'knyh nominacijah. *L'vivs'kij filologichniy chasopys*. 2020. № 8. S. 126–131.
7. Prykhod'ko G. Neverbal'ni zasoby vyrazhennja emocij. *Naukovyi visnyk DDPU imeni I. Franka. Serija «Filologichni nauki». Movo-znavstvo*. 2015. № 4. S. 150–153.
8. Shumeyko O. Koncept SADNESS/SUM u suchasnij amerikans'kij movnij kartyni svitu. [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/3469/1/sbornik%20slav2.246-250%2B.pdf>
9. Harman G. Cognitive science. *The making of cognitive Science: Essays in honour of George Miller. Ed. by W. Hirst*. New York : Cambridge University Press, 1988. 296 p.
10. Izard C. The psychology of emotions. New York : Plenum Press, 1991. 451 p.
11. Miller G. Images and models, similes and metaphors. *Ortonyed A., Metaphor and thought*. New York : Cambridge University Press, 1979. Pp. 109–128.

THE EMOTIONAL CONCEPT OF “SADNESS” IN THE COLLECTION OF STORIES “THE ROOM FOR SORROW” BY ANDRII LYUBKA

Solomiia Kovaliv

Lviv Polytechnic National University
Department of Ukrainian Language
2/4 Karpinskoho St., 79000, Lviv, Ukraine
phone: 097 804 55 00
e-mail: solomiia-mariia.v.kovaliv@lpnu.edu.ua
<http://orcid.org/0009-0009-6454-5580>

Scholars from diverse fields of the humanities, including sociology, psychology, philosophy, linguistics, and others, have demonstrated a sustained interest in the realm of emotions. This is primarily because emotions are inextricably linked to crucial aspects of human existence such as behaviour, lifestyle, feelings and their expression, comprehension of the surrounding environment, and the human experience of life-altering circumstances. Every individual's emotional landscape, as well as their linguistic expression, reflects a unique array of emotions. The article provides an overview of theoretical sources and examines the intricacies of the "concept" notion, which is central to the cognitive linguistics metalanguage. Moreover, the article introduces the term "emotional concept", which constitutes fragments of the emotional landscape of an individual. In light of this, the language employed by select authors is of significant interest, as their works serve as a model of personal reinterpretation, while also reflecting their way of life, internal experiences, and the accuracy of their linguistic personality's depiction of reality. The research presented in this article formulates and outlines methods for expressing the emotional concept of "sadness", using the stories of Transcarpathian writer Andriy Lyubka as an exemplar. The emotional state of sadness has long captivated the attention of scholars across diverse fields of study. This is primarily because, alongside joy, it represents one of the two fundamental, polar emotions. The concept of sadness is universal, as it is comprehensible and relatable across all societies. Individuals can find themselves residing at the intersection of various intervals of sadness, which may arise from losses, disappointments, or physical and emotional pain. Given the universal and profound nature of this emotion, an exploration of Andrii Lyubka's literary works allows for an examination of how the emotional concept of "sadness" is expressed across multiple language levels, including phraseology, stylistics, phonetics, morphology, and non-verbal communication. This research provides numerous examples that illustrate the description, usage, and implementation of the "sadness" concept within both written texts and spoken language.

Key words: cognitive linguistics, linguistics of emotions, concept, emotional concept, emotional picture of the world, Andrii Lyubka.

*Стаття надійшла до редакції 24.04.2023
доопрацьована 28.04.2023
прийнята до друку 04.05.2023*